

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Canones Concilii Antiocheni. Ex interpretatione Dionysii Exigui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

CANONES
CONCILII ANTIOCHENI.

ANNO
CHRISTI
341.

Ex interpretatione Dionysii Exigui.

TITVLI CANONVM.

I. De his, qui contra gerunt his, quae regulariter de pascha statuta sunt in Nicano Concilio. II. De his, qui se a perceptione sanctae communionis auertunt, & qui excommunicatis per domos communicant. III. De his, qui ab alia parochia, praeter conscientiam episcoporum suorum, in aliis immorantur. IV. De damnatis, & ministrare tentantibus. V. De his, qui se a ministerio ecclesiastico subtrahunt, & seorsum colligunt. VI. De clericis excommunicatis, & laicis. VII. De peregrinorum susceptione. VIII. De pacificis peregrinorum, id est, commendatiuiis literis. IX. De metropolitanis singularum prouinciarum. X. De his qui vocantur chorepiscopi. XI. De episcopis & clericis aduentibus imperatorem. XII. De damnatis episcopis aut clericis, & aduentibus imperatorem. XIII. De his, qui, cum sint ex alia prouincia, in aliis audent ordinationes efficere.	XIV. De dissensione, quae super episcoporum diiudicatione contingit, appellantium prouinciales antistites. XV. De episcopis, ab eiusdem prouincia sacerdotibus consonanter exclusis. XVI. De vacantibus episcopis. XVII. De his, qui cum ad episcopatum conuocantur, euitant. XVIII. De his, qui promouentur ad episcopatum, nec recipiunt. XIX. De episcopalibus in prouinciis ordinationibus. XX. De Synodis, quae debent ab episcopis, suis temporibus in prouincis celebrari. XXI. Vt nullo modo episcopus de parochia in aliam parochiam transeat. XXII. Vt in altera parochia clericos alterius parochiae episcopus nullatenus ordinet. XXIII. Vt nullum ad episcopatum pro se constituat promouendum. XXIV. De rebus ad ecclesiam pertinentibus, & de his quae propria episcopi esse noscuntur. XXV. Vt episcopus dispensandi res ecclesiasticas habeat potestatem.

CANONES.

I.

OMNES, qui ausi fuerint dissoluere diffinitionem sancti & magni Concilii quod apud Nicæam congregatum est sub praesentia piissimi & venerandi principis Constantini, de salutifera solennitate sacratissimi paschæ, excommunicandos,

ANNO
CHRISTI
541.

& de ecclesia pellendos esse censemus, si tamen contentiosius aduersus ea quæ bene sunt decreta perstiterint: & hæc quidem de laicis dicta sint. Si quis autem eorum, qui præesse noscuntur ecclesiæ, aut episcopus, aut presbyter, aut diaconus, post hanc definitionem tentauerit, ad subuersionem populorum, ecclesiarumque perturbationem, seorsum colligere, & cum Iudæis pascha celebrare: sancta Synodus hunc alienum iam hinc ab ecclesia iudicauit, quod non solum sibi, sed & plurimis causa corruptionis & perturbationis extiterit. Nec solum tales a ministerio remouet, sed etiam illos, qui post damnationem huiusmodi communicare tentauerint, damnatos autem, omni quoque extrinsecus honore priuari, quem sancta regula & sacerdotium Dei promeruit.

II.

Omnes, qui ingrediuntur ecclesiam Dei, & scripturas sacras audiunt, nec communicant in oratione cum populo, sed pro quadam intemperantia se a perceptione sanctæ communionis auertunt, hi de ecclesia remouentur, quamdiu per confessionem pœnitentiæ fructus ostendant, & precibus indulgentiam consequantur. Cum excommunicatis autem non licere cōmunicare, nec cum his, qui per domos conueniunt, deuitantes orationes ecclesiæ, simul orandum est: ab alia quoque ecclesia non suscipiendum, qui in alia minime congregatur. Si quis autem de episcopis, aut presbyteris, vel diaconis, seu quilibet ex clero, deprehensus fuerit cum excommunicatis communicare, etiam iste priuetur communionem, tamquam qui regulam confundat ecclesiæ.

In decret.
Iuonis lib. 5.

FF.

NI. Anno Christi 541.

Superepiscopales

tem profonanter

episcopis.

conueniunt

ebent ab

episcopis de

cleri-

opatum

am per-

andi res

nitio-

apud

mi &

ra so-

ndos,

III.

ANNO
CHRISTI
1441.

Si quis presbyter, aut diaconus, & omnino quilibet ex clero, parochiam propriam deserens, ad aliam properauerit, vel omnino demigrans, in alia parochia per multa tempora nititur immorari, vltius ibidem non ministret, maxime si vocanti suo episcopo, & regredi ad propriam parochiam commoventi, obedire contempserit. Quod si in hac indisciplinatione perdurat, a ministerio modis omnibus remoueat, ita vt nequaquam locum restitutionis inueniat. Si vero pro hac causa damnatum alter episcopus suscipiat, hic etiam a communi coerceatur Synodo, velut qui ecclesiastica constituta dissoluat.

IV.

11. q. 4. Si quis episcopus damnatus.

Si quis episcopus damnatus a Synodo, vel presbyter, aut diaconus a suo episcopo, ausi fuerint aliquid de ministerio sacro contingere, siue episcopus iuxta præcedentem consuetudinem, siue presbyter, aut diaconus; nullo modo liceat ei, nec in alia Synodo restitutionis spem, aut locum habere satisfactionis, sed communicantes ei omnes abiici de ecclesia, & maxime, si posteaquam didicerint aduersum memoratos prolatam fuisse sententiam, eisdem communicare tentauerint.

V.

Si quis presbyter aut diaconus episcopum proprium contemnens, se ab ecclesia sequestrauit, & seorsum colligens altare constituit, & commoventi episcopo non acquieuerit, nec consentire vel obedire voluerit semel & iterum conuocanti, hic damnetur omni modo, nec vltra remedium consequatur, quia suam recipere non potest dignitatem.

Quod si ecclesiam conturbare & sollicitare perfestat, tamquam seditiosus, per potestates exteras opprimatur. VI.

Si quis a proprio episcopo communione priuatus est, non ante suscipiatur ab aliis, quam suo reconcilietur episcopo, aut certe ad Synodum, quæ congregatur, occurrens pro se satisfaciat, & persuadens Concilio, sententiam suscipiat alteram. Hæc autem definitio maneat circa laicos & presbyteros & diaconos, omnesque, qui sub regula esse monstrantur. VII.

Nullus peregrinorum sine pacificis, id est, commendatitiis, suscipiatur epistolis. VIII.

Presbyteri, qui sunt in agris, canonicas epistolas dare non possunt: ad solos tantum vicinos episcopos literas destinabunt. Chorepiscopi autem, qui sunt irreprehensibiles, dare possunt pacificas, id est, generales epistolas. IX.

Per singulas regiones episcopos conuenit nosse, metropolitanum episcopum sollicitudinem totius prouinciæ gerere. Propter quod ad metropolim omnes undique, qui negotia videntur habere, concurrant. Vnde placuit, eum & honore præcellere, & nihil amplius præter eum ceteros episcopos agere, secundum antiquam a patribus nostris regulam constitutam, nisi ea tantum, quæ ad suam diocesim pertinent, possessionesque subiectas. Vnusquisque enim episcopus habeat suæ parochiæ potestatem, ut regat iuxta reuerentiã singulis competentem, & prouidentiam gerat omnis possessionis, quæ sub eius est potestate,

ita vt presbyteros & diaconos ordinet, & singula suo iudicio comprehendat. Amplius autem nihil ageretentet præter antistitem metropolitanum, nec metropolitanus sine ceterorum gerat consilio sacerdotum.

X.

Qui in vicis vel possessionibus chorepiscopi nominantur, quamuis manus impositionē episcoporum perceperint, & vt episcopi consecrati sint, tamen sanctæ Synodo placuit, vt modum proprium recognoscant, vt gubernent sibi subiectas ecclesias, earumque moderamine curaque contenti sint. Ordinent etiã lectores, & subdiaconos, atque exorcistas, quibus promotiones istæ sufficiant. Nec presbyterum vero, nec diaconum audeant ordinare, præter ciuitatis episcopum, cui ipse cum possessione subiectus est. Si quis autem transgredi statuta tentauerit, depositus, quo utebatur honore priuetur. Chorepiscopum vero ciuitatis episcopus ordinet, cui ille subiectus est.

XI.

Si quis episcopus, aut presbyter, aut quilibet regulæ subiectus ecclesiæ, Concilium & literas episcoporum prouinciæ, & præcipue metropolitanæ, adierit imperatorē, hunc reprobari & abiici oportere, non solum a communione, verum & ab honore, cuius particeps videtur existere, quia venerandi principis auribus molestiam tentauit inferre contra leges ecclesiæ. Si igitur adire principem necessaria causa deposcit, hoc agatur cum tractatu & consilio metropolitanæ, & ceterorum episcoporum, qui in eadem prouincia commorantur, qui etiam proficiscentem suis prosequantur epistolis.

XII.

XII.

Si quis a proprio episcopo presbyter aut diaconus, aut a Synodo fuerit episcopus forte damnatus, & imperatoris auribus molestus extiterit, oporteat ad maius episcoporum conuerti Concilium, & quæ putauerint habere iusta, plurimis episcopis suggerant, eorumque discussiones ac iudicia præstolentur. Si vero hæc paruipendentes molesti fuerint imperatori, hos nulla venia dignos esse, nec locum satisfactionis habere, nec spem futuræ restitutionis penitus opperiri diiudicamus.

II. q. 5. Si quis a proprio episcopo.

XIII.

Nullus episcopus ex alia prouincia audeat ad aliam transgredi, & ad promotionem ministerii aliquos in ecclesiis ordinare, licet consensum videantur præbere nonnulli, nisi literis tam metropolitani quam ceterorum qui cum eo sunt episcoporum rogatus adueniat, & sic ad actionem ordinationis accedat. Si vero nullo vocante, inordinato more deproperet super aliquibus ordinationibus & ecclesiasticis negotiis, ad eum non pertinentibus, componendis; irrita quidem quæ ab eo geruntur existant, ipse vero incompositi motus sui & irrationabilis audaciæ subeat ultionem, ex hoc iam damnatus a sancto Concilio.

XIV.

Si quis episcopus de certis criminibus iudicetur, & contingat de eo comprouinciales episcopos diffidere, cum iudicatus ab aliis innocens creditur, reus ab aliis existimatur, pro totius huius ambi-

Concil. Tom. 2.

O o o o

guitatis absolutione, sanctæ Synodo placuit vt metropolitanus episcopus a vicina prouincia iudices alios conuocet, qui controuersiam tollant, vt per eos, simul & per comprouinciales episcopos, quod iustum visum fuerit approbetur.

XV.

Si quis episcopus, de certis criminibus accusatus, condemnetur ab omnibus episcopis eiusdem prouinciæ, cunctique consonanter eandem contra eum formam decreti protulerint, hunc apud alios nullo modo iudicari, sed firmam concordantium episcoporum prouinciæ manere sententiam.

XVI.

Si quis episcopus vacans in ecclesiam vacantem profiliat, sedemque peruadat, absque integro perfectoque Concilio, hic abiiciatur necesse est, etsi cunctus populus, quem diripuit, eum habere delegerit. Perfectum vero Concilium illud est, vbi interfuerit metropolitanus antistes.

XVII.

Dist. 92. Si
quis epi-
scopus per
manus.

Si quis episcopus per manus impositionem episcopatum acceperit, & præesse populo constitutus, ministerium subire neglexerit, nec acquieuerit ire ad ecclesiam sibi commissam, hunc oportet communionem priuari, donec susceperit coactus officium, aut certe de eo aliquid integra decreuerit eiusdem prouinciæ Synodus sacerdotum.

XVIII.

Si quis episcopus ordinatus, ad parochiam minime, cui est electus, accesserit, non suo vitio, sed quod eum aut populus * vitet, aut propter aliam * veter.

causam, non tamen eius vitio perpetrata: hic & honoris sit & ministerii particeps, dummodo nil molestus ecclesiae rebus existat, ubi ministrare cognoscitur. Quem etiam obseruare conueniet, quidquid Synodus perfecta prouinciae quod visum fuerit iudicando decreuerit.

X I X.

Episcopus praeter Synodum & praesentiam metropolitani nullatenus ordinetur. Hoc autem modis omnibus coram posito, melius quidem est ut omnes simul adsint eiusdem prouinciae sacerdotes, quos metropolitanus episcopus aduocare debet. Et si quidem omnes occurrerint, optime: quod si difficile fuerit, saltem plures adesse omnino conuenit, aut certe scriptis eiusdem sententiae comprobari: & ita sub plurimorum vel praesentia vel decreto ordinatio celebretur. Quod si secus contra definita factum fuerit, nullas ordinatio vires habeat. Si vero iuxta definitam regulam fiat, & nonnulli pro contentione propria contradicant, obtineat sententia plurimorum.

X X.

Propter utilitates ecclesiasticas, & absolutiones earum rerum, quae dubitationem controuersiamque recipiunt, optime placuit, ut per singulas quaeque prouincias bis in anno episcoporum Concilia celebrentur. Semel quidem post tertiam septimanam festi paschalis, ita ut in quarta septimana quae consequitur id est medio pentecostes, conueniat Synodus, metropolitano comprouinciales episcopos admonente. Secunda vero Synodus fiat Idibus Octo-

bris, id est quintodecimo die mensis Octobris, quem
Hyperberetæon Græci nominant. In ipsis autem
Conciliis adsint presbyteri & diaconi, & omnes
qui se læsos existimant, & Synodi experiantur exa-
men. Nullis vero liceat apud se celebrare Concilia,
præter eos quibus metropolitana videntur esse iu-
ra commissa.

ANNO
CHRISTI
341.

XXI.

Episcopus ab alia parochia nequaquam migret
ad aliam, nec sponte sua prorsus insiliens, nec vi co-
actus a populis, nec ab episcopis necessitate com-
pulsus: maneat autem in ecclesia quam primitus
a Deo sortitus est: nec inde transmigret, secun-
dum pristinum de hac re terminum constitutum.

XXII.

Episcopus alienam ciuitatem, quæ non est illi
subiecta, non adeat: nec ad possessionem acce-
dat, quæ ad eum non pertinet super ordinationem
cuiusquam: nec constituat presbyteros, aut dia-
conos alteri subiectos episcopo, nisi forte cum con-
silio & voluntate regionis episcopi. Si quis autem
tale aliquid facere tentauerit, irrita sit eius ordina-
tio, & ipse coerceatur a Synodo. Nam si ordinare
non potuerit, nullatenus iudicabit.

XXIII.

§. q. r. Epi-
scopo non
liceat pro
se.

Episcopo non licere pro se alterum successorem
sibi constituere, licet ad exitum vitæ perueniat.
Quod si tale aliquid factum fuerit, irritum esse hu-
iusmodi est constitutum. Seruetur autem ius ec-
clesiasticum, id continens, oportere non aliter fie-
ri, nisi cum Synodo & iudicio episcoporum, qui

IVLIVS ANTIQCHENVM. CONSTANTIVS } IMPP. 66I
P. I. CONSTANS }
ANN^o CHRISTI 341.
post obitum quiescentis, potestatem habent eum
qui dignus extiterit promouere.

XXIV.

Quæ sunt ecclesiæ, sub omni sollicitudine, & conscientia bona, & fide, quæ in Deum est, qui cuncta considerat iudicatque, seruentur: quæ etiam dispensanda sunt iudicio & potestate pontificis, cui commissus est populus, & animæ quæ in ecclesia congregantur. Manifesta vero sint quæ pertinere videntur ad ecclesiam, cum notitia presbyterorum & diaconorum, qui circa ipsum sunt, ita ut agnoscant, nec ignorent, quæ sint ecclesiæ propria, nec eos aliquid lateat: ut si contigerit episcopum migrare de sæculo, certis existentibus rebus, quæ sunt ecclesiæ, nec ipse collapsæ depereant, nec quæ propria probantur episcopi, sub occasione rerum peruadantur ecclesiæ. Iustum namque & acceptum est coram Deo & hominibus, ut sua episcopus quibus voluerit derelinquat, & quæ ecclesiæ sunt eidem conferantur ecclesiæ, ut nec ecclesia aliquod patiat incommo- dum, nec episcopus sub occasione pro- scribatur ecclesiæ, & in causas inci- dant qui ad eum pertinent, & ipse post obitum maledictionibus ingrauetur.

XXV.

Episcopus ecclesiasticarum rerum habeat po-
testatem, ad dispensandum erga omnes qui in-
digent, cum summa reuerentia & timore Dei.
Participet autem & ipse, quibus indiget, si tamen
indiget, tam in suis, quam in fratrum, qui ab eo
suscipiuntur, necessariis vsibus profuturis, ita ut

12. q. 1. Epi-
scopus ec-
clesiastica-
rum rerum.

O o o o iij

in nullo qualibet occasione fraudulentur, iuxta ^{ANNO} ^{CHRISTI} 341.
^{2. Timoth. 6.} sanctum Apostolum sic dicentem: *Habentes vi-
 ctum & tegumentum, his contenti sumus.* Quod
 si contentus istis minime fuerit, conuertat au-
 tem res ecclesiæ in suos vsus domesticos, & eius
 commoda vel agrorum fructus, non cum presby-
 terorum conscientia diaconorumque pertractet,
 sed horum potestatem domesticis suis, aut propin-
 quis, aut fratribus, filiisque committat, vt per hu-
 iusmodi personas occulte ceteræ lædantur eccle-
 siæ, Synodo prouinciæ pœnas iste persoluat. Si
 autem & aliter accusetur episcopus, aut presbyteri
 qui cum ipso sunt, quod ea quæ pertinent ad eccle-
 siam, vel ex agris, vel ex alia qualibet ecclesiastica
 facultate sibimet vsurpent, ita vt ex hoc affligantur
 quidem pauperes, * criminatori vero & blasphemis
 tam sermo prædicationis, quam hi qui dispen-
 sant, taliter exponantur, & hos oportet corrigi,
 sancta Synodo id quod concedet approbante.
 Et subscripserunt triginta † episcopi, qui in eodem
 Concilio conuenerunt.

† Superius
 rancum
 xxxix. ex-
 primuntur,
 qui supra
 in princi-
 pio alterius
 translatio-
 nis huius
 Concilii
 annotati
 sunt.

* crimi-
 nationi

CANONES CONCILII ANTIOCHENI.

Ex interpretatione Isidori Mercatoris.

TITVLI CANONVM.

I. Non licere pascha diuerso tem- pore facere, neque cum Iudais celebrare.	III. Non debere clericum ad eccle- siam migrantem ibi perseuera- re.
II. Non licere communionem ec- clesiæ contemnere, aut excommu- nicatis communicare.	IV. Non licere episcopo, vel cui-